

3.14. İLETİŞİM FAKÜLTELERİ VE SORUNLAR

Prof. Dr. Asaf Varol

Fırat Üniversitesi

İletişim Fakültesi Dekanı

ÖZET

İletişim Fakültelerinde öğrenci alımından mezuniyet sonrasına kadar bir dizi yanlış uygulamalar söz konusudur. Mesleki ve teknik ortaöğretimin bazı bölümlerinden mezun olanlar, eğer kendi alanları ile ilgili bir yükseköğretim programını tercih ediyorlarsa, ortaöğretim başarı puanları 0,5'lik bir katsayı haricinde, 0,15'lik ikinci bir ek çarpan daha uygulanarak, alanla ilgili yükseköğretim programlarına girişleri önemli ölçüde desteklenmektedir.

Bu uygulamanın bazı çelişkiler içerdiği örneklerle açıklanacaktır. Çelişkilerin giderilmesi için ek puan verilebilecek mesleki ve teknik ortaöğretim programlarının neler olabileceği, ayrıca Anadolu İletişim ve Basın Yayın Meslek Liselerindeki alan öğretmeni açığının kapatılabilmesi için çözüm önerileri sunulacaktır.

İletişim fakültesi ders müfredatlarının gelişen teknolojiye paralel olarak güncelleştirilmesi, ÖSS'de sözel puan türü yerine EA ile öğrenci alınmasının faydaları, mezunlarının istihdam alanlarının nasıl arttırılabileceği bu çalışmanın konularını içermektedir.

COMMUNICATION FACULTIES AND PROBLEMS

ABSTRACT

In the faculty of communications, there is a series of wrong applications starting from the registration and continues after graduation. The students graduated from some of the programs of the vocational and technical high school take the advantage of having additional points of 15 % of high school graduation score (hgs) added to the standard 50 % of hgs if they choose the same program of the university.

Some examples will be given to explain that this application causes some conflicts. In order to eliminate these conflicts, the vocational and technical high school programs, which will have additional points, are determined and the solutions to the lack of teachers in Anatolia Communication and Press-Publication High Schools are proposed.

Updating the curriculum of the faculty of communication parallel to the developing technologies, the benefits of the accepting students according to equally weighed point instead of linguistic and social point, and extending the employment areas of the graduates constitute the subject of this study.

Ek Puan Uygulamasında Yaşanan Çelişkiler

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim kurumlarının bilgisayar bölümlerinden mezun olan bir öğrenci, Teknik Eğitim Fakülteleri bünyesinde yer alan Bilgisayar Öğretmenliği bölümünü tercih ettiğinde, orta öğretim başarı puanı 0,5 ile çarpılmakta ve ayrıca Y-ÖSS puanına, ilgili ağırlıklı ortaöğretim başarı puanının 0,15 ile çarpılmasından elde edilen ek puan da ilave edilmektedir. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunun 6 numaralı tablosunda, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının hangi Alan, Kol

veya Bölümleri için bu tür bir uygulamanın yapıldığını görmek mümkündür (ÖSYS, 2000).

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim kurumlarının bazı bölümlerinden mezun olanlar ise iki yıllık meslek yüksek okullarını tercih ettiklerinde, yukarıda bahsedilen ek puanlardan ancak o zaman yararlanabilmektedir. Örneğin 1615 kodlu Gazetecilik bölümünden mezun olan bir öğrenci, iki yıllık “Radyo ve Televizyon Programcılığı” veya “Radyo ve TV Yayımcılığı” programını tercih ettiğinde 0,5 ve 0,15’lik ek puanlardan yararlanabilirken, örneğin dört yıllık İletişim Fakültesinin Gazetecilik Bölümünü tercih edecek olursa, 0,15’lik ek puandan faydalanamamaktadır. Bu durum çelişkiyi ortaya koymaya yetmektedir (Tablo 1).

Tablo 1: Ortaöğretim Başarı Puanının 0,5 Çarpanına İlave Olarak 0,15 ile Çarpılarak Ek Puan Verilen Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Gazetecilik, Radyo Televizyon ve İletişim Bölümleri

Alan/Kol/Bölüm		Yükseköğretim Programları	Öğretim Süresi	ÖSS Puan Türü
Kodu	Adı			
1615	Gazetecilik	Radyo Televizyon Programcılığı Radyo ve TV Yayımcılığı	2 2	SÖZ SÖZ
3277	Radyo Televizyon	Radyo Televizyon Programcılığı Radyo ve TV Yayımcılığı	2 2	SÖZ SÖZ
3497	İletişim	Radyo Televizyon Programcılığı Halkla İlişkiler Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Otomotiv Satış Sonrası Hizmet Piyasa Araştırmaları ve Reklamcılık Radyo ve TV Yayımcılığı	2 2 2 2 2 2	SÖZ SÖZ SÖZ EA EA SÖZ

Anadolu İletişim Meslek Lisesi bünyesinde yer alan TV Bölümü ile Endüstri Meslek Lisesi Elektronik Bölümü Haftalık Ders Çizelgeleri Tablo

2’de verilmiştir. Tablo 2 dikkatli incelendiğinde, TV Bölümü ile Elektronik Bölümü derslerinden bir çoğunun isimlerinin aynı olduğu ve içeriklerinin birbirine uyduğu görülür.

Tablo 2: Teknik Ortaöğretim Kurumlarının TV ve Elektronik Bölümleri Dersleri Arasındaki Benzerlikler

Anadolu İletişim Meslek Lisesi TV Bölümü Haftalık Ders Çizelgesi	Sınıflar			Endüstri Meslek Lisesi Elektronik Bölümü Haftalık Ders Çizelgesi	Sınıflar		
	IX	X	XI		IX	X	XI
TEORİK DERSLER				TEORİK DERSLER			
Matematik	-	3	2	Matematik	-	3	2
Fizik	-	3	-	Fizik	-	3	
Bilgisayara Giriş	2	-	-	Bilgisayara Giriş	2	-	-
Teknik ve Meslek Resim	2	-	-	Teknik ve Meslek Resim	2	-	-
Temel Elektronik	2	-	-	Temel Elektronik	2	-	-
Elektroteknik	2	2	-	Elektroteknik	2	2	-
Bilgisayar Uygulamaları	-	2	-	Bilgisayar Uygulamaları	-	2	-
				Endüstriyel Elektronik	-	3	-
Dijital Elektronik	-	2	2	Dijital Elektronik	-	2	2
Elektronik	-	2	-	Elektronik	-	2	2
Mikroişlemciler	-	-	2	Mikroişlemciler	-	-	2
				Görüntü Sistemleri	-	-	1
Otomasyon Sistemleri	-	-	1	Otomasyon Sistemleri	-	-	1
Televizyon Tekniği	-	2	-				
TV Yapım ve Yayın Tekniği	-	2	-				
UYGULAMALI				UYGULAMALI			
Atölye	-	-	17	Atölye	-	-	20
Atölye ve Laboratuvar	6	11	-	Atölye ve Laboratuvar	8	16	
Bilgisayarla Devre Dizaynı	-	-	2	Bilgisayar Devre Dizaynı	-	-	2
TV’de Işık ve Ses	-	2	2				
TV’de Ölçme Tekniği	2	2	2				

Elektronik Bölümünden mezun olan bir öğrenci Tablo 3’de de görüldüğü gibi dört yıllık yükseköğretim programlarından “Elektronik Öğretmenliği”, “Elektronik ve Haberleşme Öğretmenliği” ve “Havacılık Elektrik ve Elektroniği (Sivil Havacılık Y.O.)” bölümlerini tercih ettiklerinde 0,5 çarpanı haricinde ortaöğretim başarı puanları 0,15’lik

çarpanlı ilave ek puan alabildikleri halde, TV Bölümü aynı haktan yararlanamamaktadır (ÖSYS, 2000).

Tablo 3: Ortaöğretim Elektronik Bölümü Mezunlarının Ortaöğretim Başarı Puanınının 0,5 ile Çarpılmasına İlave Olarak 0,15 ile de Çarpılarak Ek Puan Verilen Yükseköğretim Programları

Kodu	Alan/Kol/Bölüm	Yükseköğretim Programları	Öğretim Süresi	ÖSS Puan Türü
1511	Elektronik	Deniz Elektroniği	2	SAY
		Elektrik-Elektronik	2	SAY
		Elektronik	2	SAY
		Elektronik Haberleşme	2	SAY
		Endüstriyel Elektronik	2	SAY
		Endüstriyel Otomasyon	2	SAY
		Teknolojisi	2	SAY
		Haberleşme	2	SAY
		Haberleşme Teknolojisi	2	SAY
		Kontrol Sistemleri	2	SAY
		Teknolojisi	2	SAY
		Oto Elektrik-Elektronik	2	SAY
		Radyo-Televizyon Tekniği	2	SAY
		Telekomünikasyon	4	SAY
		Uçak Elektroniği	4	SAY
		Elektronik Öğretmenliği	4	SAY
		Elektronik ve Haberleşme Öğretmenliği		
		Havacılık Elektrik ve Elektroniği (Sivil Havacılık Y.O.)		

Ek Puan Çelişkilerinin Giderilmesi İçin Öneriler

Belirtilen çelişkilerin ortadan kaldırılabilmesi için aşağıda Tablo 4'de verilen düzenlemelerin yapılması gerekir. Bu düzenlemeler yapıldığında, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumunun Gazetecilik, Radyo Televizyon ve İletişim bölümlerinden mezun olanların ortaöğretim başarı

puanları 0,5 katsayısıyla çarpılması yanında 0,15'lik ek bir katsayı ile daha çarpılmış olacak ve bu bölümlerin öğrencileri, tabloda gösterilen dört yıllık programlara geçişi de kolaylaşacaktır.

Tablo 4'de İletişim Fakültesi Bölümlerinin isimlerinin farklı olduğu görülür. Örneğin Galatasaray Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi altında 1201071 kodu ile İletişim Fakültesi açmış olup doğrudan fakülteye öğrenci almaktadır. Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine bağlı olarak Sinema ve Televizyon Bölümü açılmış, diğer taraftan Malta Üniversitesi'nde de Eğitim Fakültesi bünyesinde İletişim Bölümü kurulmuştur.

Tablo 4: Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Gazetecilik, Radyo Televizyon ve İletişim Mezunlarının 0,15'lik Ek Puan Uygulaması Gereken Yükseköğretim Programları

Alan/Kol/Bölüm		Yükseköğretim Programları	Öğretim Süresi	ÖSS Puan Türü
Kodu	Adı			
1615	Gazetecilik	Radyo Televizyon Programcılığı	2	SÖZ
		Radyo ve TV Yayıncılığı	2	SÖZ
		Gazetecilik	4	SÖZ
		Basım ve Yayıncılık	4	SÖZ
		Televizyon Gazeteciliği	4	SÖZ
3277	Radyo Televizyon	Radyo Televizyon Programcılığı	2	SÖZ
		Radyo ve TV Yayıncılığı	2	SÖZ
		Radyo, Televizyon ve Sinema	4	SÖZ
		Sinema ve Televizyon	4	SÖZ
		Sinema-TV	4	SÖZ
		Televizyon ve Radyo	4	SAY
		Elektronik Öğretmenliği	4	SAY
		Elektronik ve Haberleşme Öğretmenliği	4	SAY
3497	İletişim	Radyo Televizyon Programcılığı	2	SÖZ
			2	SÖZ

	Halkla İlişkiler	2	SÖZ
	Halkla İlişkiler ve	2	EA
	Reklamcılık	2	EA
	Otomotiv Satış Sonrası	2	SÖZ
	Hizmet	4	SÖZ
	Piyasa Araştırmaları ve	4	SÖZ
	Reklamcılık	4	SÖZ
	Radyo ve TV Yayıncılığı	4	SÖZ
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	4	SÖZ
	Radyo, Televizyon ve	4	SÖZ
	Sinema	4	SÖZ
	Eğitim İletişimi ve	4	SÖZ
	Planlaması	4	SÖZ
	İletişim Sanatları	4	SÖZ
	Reklamcılık	4	EA
	İletişim Fakültesi		
	Halkla İlişkiler		
	Medya ve İletişim		
	Sistemleri		
	Halkla İlişkiler ve		
	Reklamcılık		
	Reklamcılık ve Halkla		
	İlişkiler		
	İletişim Bölümü		

İletişim Fakültesi Mezunlarının Öğretmen Atanabilmeleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2000 yılı verilerine göre halen 10 adet Anadolu İletişim ve Basın Yayın Meslek Lisesi'nde 1742 öğrenci okumaktadır. Bu okullara doğrudan öğretmen yetiştiren yükseköğretim programları bulunmamaktadır. Yan dalardan hizmet içi eğitimlerle öğretmen sağlanabilmektedir.

Söz konusu bu bölümlerin öğretmen ihtiyacını karşılamak için İletişim Fakültesi mezunlarından yararlanılabilir. İletişim Fakültesi mezunlarına, öğretmen atanabilmek için zorunlu olan eğitim (pedagoji) dersleri yoğunlaştırılmış programlarla verildiği takdirde, Anadolu İletişim ve Basın Yayın Meslek Liselerine öğretmen olarak atamaları yapılabilir.

İletişim Fakültesi Mezunlarının Yerel Radyo ve Televizyon Şirketlerinde İstihdamı

Anadolu'da yerel yayın yapan 800 gazete, 1162 radyo ve 228 televizyon yayıncısı bulunmaktadır. Bu şirketlerin çoğunda yayıncılık rasgele yöntemlerle sürdürülmekte, bazen güzel Türkçe'miz adeta katledilmektedir. Konuşmasını bilmeyen sunucular, konudan bihaber program yapımcıları, ekranı doldurmak için kalitesiz ve anlamsız yapılan programlar, yerel medyamızın başlıca sorunları arasında yer almaktadır (Varol, A., 1996; Varol, A., 1997).

Kendi kendini denetleyen bir mekanizma kurulmadıkça, yerel medyanın illerde Emniyet Müdürlükleri bünyesinde kurulan ekiplerce izlenmesi ve denetiminin yapılması, gerçekçilikten uzak bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Oysa yerel basında en az bir iletişim fakültesi mezunu istihdam edilebilirse, yukarıda anlatılan sorunların büyük bir bölümü zamanla kendiliğinden çözülecektir.

İletişim Fakülteleri Anabilim Dallarında Birlikteliğin Sağlanması

İletişim Fakülteleri bünyesinde yer alan anabilim dalları arasında farklı uygulamalar bulunmaktadır. Anabilim dalları belirlenirken "Üniversitelerarası Kurulca Doçentlik Sınavı Açılacak Anabilim – Anasanat, Bilim ve Sanat Daları" kitabında belirtilen Anabilim Dallarının esas alınması gerekir. Söz konusu kitapçıkta İletişim Bilimleri (227) Bilim kolu altında yer alan bölümde anabilim dalları Tablo 5'de görüldüğü şekilde belirlenmiştir (YÖK, 1998).

Tablo 5: İletişim Bilimleri Alanında Doçentlik Sınavlarının Yapıldığı Anabilim Dalları

Kodu	Anabilim Dalı	Alt Kodu	Konular
227.01.00.	Genel Gazetecilik	227.01.01.	Genel Gazetecilik
227.02.00.	Basın Yayın Tekniği	227.02.01.	Basın Yayın Tekniği
227.03.00.	Basın Ekonomisi ve İşletmeciliği	227.03.01.	Basın Ekonomisi ve İşletmeciliği
227.04.00.	Bilişim (Bilgisayar Teknikleri ve İletişim)	227.04.01.	Bilişim (Bilgisayar Teknikleri ve İletişim)
227.05.00.	Halkla İlişkiler	227.05.01.	Halkla İlişkiler
227.06.00.	Reklamcılık ve Tanıtım	227.06.01.	Reklamcılık ve Tanıtım
227.07.00.	Kişilerarası İletişim	227.07.01.	Kişilerarası İletişim
227.08.00.	Araştırma Yöntemleri	227.08.01.	Araştırma Yöntemleri
227.09.00.	Radio ve Televizyon	227.09.01.	Radio ve Televizyon
227.10.00.	İletişim Bilimleri	227.10.01.	İletişim Bilimleri
227.11.00.	Fotoğrafçılık ve Grafik	227.11.01.	Fotoğrafçılık ve Grafik

İstanbul ve Gazi Üniversitelerinde uygulanmakta olan bölümler kapsamında anabilim dalları ise Tablo 6'da yer almaktadır. Her iki üniversitemizde belirlenen anabilim dalları arasındaki farklar belirgin biçimde görülmektedir.

Tablo 6: Gazi ve İstanbul Üniversiteleri İletişim Fakültelerinde Uygulanmakta Olan Anabilim Dalları

Bölüm Adı	Gazi Üniversitesi	İstanbul Üniversitesi
Radio Televizyon ve Sinema	Sinema Ana Sanat	Sinema
	İletişim Bilimleri	İletişim Bilimleri
	Radio ve Televizyon	Radio Televizyon
		Fotoğrafçılık ve Grafik
Gazetecilik Bölümü	Gazetecilik	Genel Gazetecilik
	Bilişim	Bilişim Bilimleri
	Basın Yayın Tekniği	Basın Yayın Tekniği
		Basın Ekonomisi ve İşletmesi
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü	Reklamcılık	Reklamcılık ve Tanıtım
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	Halkla İlişkiler
	Araştırma Yöntemleri	Araştırma Yöntemleri
		Kişilerarası İlişkiler

İletişim Bilimleri ve İletişim Fakülteleri Bünyesinde Yer Alan Bölümler Arasındaki Farklılıklar

Tablo 7’de Gazi, Anadolu, Bahçeşehir, İstanbul Bilgi ve Uluslararası Kıbrıs Üniversitelerinin İletişim Bilimleri veya İletişim Fakülteleri bünyesinde yer alan bölüm adlarını göstermektedir. İngilizce öğretmenliği bölümünün İletişim Fakültesine bağlı olarak açılmış olması ilginç bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle vakıf üniversitelerinin yeni bölüm adları türettikleri gözden kaçmamaktadır.

Tablo 7: Bazı İletişim Fakülteleri Bünyesinde Yer Alan Bölüm İsimleri

Gazi	Anadolu	Bahçeşehir	İstanbul Bilgi	Uluslararası Kıbrıs
Radyo Televizyon ve Sinema	Sinema ve Televizyon	Radyo Televizyon ve Sinema		
	Sinema ve Televizyon			
	Basım ve Yayıncılık			
	Eğitim İletişimi ve Planlaması			
	İletişim Sanatları			
Halkla İlişkiler ve Tanıtım		Halkla İlişkiler ve Tanıtım		
Gazetecilik				Gazetecilik
		Reklamcılık	Reklamcılık	
			Halkla İlişkiler	
			Medya ve İletişim Sistemleri	
			Sinema-TV	
			Televizyon Gazeteciliği	
				İngilizce Öğretmenliği
				Reklamcılık ve Halkla İlişkiler
				Televizyon ve Radyo

İletişim Fakülteleri Ders Müfredatlarının Yenilenmesi

İletişim Fakülteleri; gelişen teknolojiye paralel olarak ders programlarını değiştirmesi gerekir. Bundan daha birkaç yıl öncesine kadar İnternet'ten habersiz sayılırdık. Oysa günümüzde ülkemizde de artık İnternet ortamı kullanılarak uzaktan eğitim programları uygulanmaya başlamıştır. Örneğin ODTÜ Enformatik Enstitüsü ve İstanbul Bilgi Üniversitesi lisansüstü programlarını devreye almış durumdadırlar. Fırat Üniversitesi'nde ise ders bazında uzaktan eğitim yöntemleri ile ders verilebilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir (Varol, A.; Kuç, Ş., 1993).

İnternet üzerinden radyo ve televizyon yayınlarının yapıldığı bir dönemde, İletişim fakülteleri öğrencilerinin bu gelişmeden habersiz eğitim yapmaları kabul edilemez. Bu nedenle İnternet üzerinden radyo ve televizyon teknolojilerini işleyen bir ders, müfredatlara ilave edilmelidir.

Görsel ortamlarda animasyonların etkin kullanımı gerekir. Bu nedenle bilgisayarda animasyon tekniklerini öğreten bir dersin de iletişim fakülteleri öğrencileri için elzem olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Bilgisayarla ses türetilmesi de başlı başına bir ders niteliğindedir. Bilgisayarla ses işleme konusunda bir dersin verilmesi yanında matbaacılık alanında da masa üstü yayıncılık, büyük bir önem arz etmektedir.

İletişim Fakültelerine ÖSS'den EA Puanı İle Öğrenci Alınması

İletişim fakültelerine öğrenci seçimi sözel puan tür ile yapılmaktadır. Oysa yeni teknolojilerin keşfi ile iletişim alanı çok farklı bir boyuta ulaşmıştır. Telekonferans, videokonferans, uydu üzerinden yayıncılık ve yakın gelecekte görüntülü cep telefonları üzerinden televizyon yayınlarının yapılabileceği durumları düşünüldüğünde, iletişimin sosyal boyutu yanında teknik boyutunun da devreye girdiğini gösterir. Bu nedenle iletişim fakültelerine EA puan türü ile öğrenci alımını gerçekleştirmek için iletişim fakülte dekanları ÖSYM seviyesinde girişimde bulunmalıdır.

SONUÇ

İletişim fakültelerinde köklü bir değişim sürecinin başlatılması zorunluluğu bulunmaktadır. Bunun için de iletişim fakültelerinin radyo ve televizyon yayınları yapmasını engelleyen 3984 sayılı kanunun değiştirilmesine öncelik verilmeli ve bu alandaki mücadele hızlandırılmalıdır (Varol, A., 1995).

Mesleki ve Teknik ortaöğretim kurumlarının iletişim alanlarından mezun olan öğrencilere, iletişim fakültelerine girişi kolaylaştıracak türden düzenlemeler yapılmalıdır.

İletişim fakültelerine öğrenci seçimi EA puan türü ile yapılmalıdır.

İletişim Fakültelerinin ders müfredatları gözden geçirilerek alanla ilgili teknolojik derslerin de programlarda yer alması sağlanmalıdır.

İletişim fakültelerinin anabilim dalları ve bölümlerinde ortaya çıkan kargaşalıklar giderilmeli ve yeni düzenlemeler yapılmalıdır.

İletişim fakülteleri mezunlarına yeni iş imkanlarının açılabilmesi için, yerel medyada iletişim fakültesi mezunlarının istihdamı, zorunluluk haline getirilmelidir.

İletişim fakültesi mezunlarına pedagojik formasyon aldırıldıktan sonra, kendilerinin Anadolu İletişim Meslek Liselerine öğretmen olarak atanabilmeleri sağlanmalıdır.

VAROL, A.: İletişim Fakülteleri ve Sorunları, Selçuk İletişim, Cilt 1, Sayı 4, Ocak 2001, S: 3-9

KAYNAKÇA

ÖSYS, “Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu”, 2000
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi, ÖSYM Yayınları, 2000

Varol, A.; Kuş, Ş. (1993). “Fırat Televizyonu Yayın Sistemi”, Fırat Üniversitesi, Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi, Cilt:5, Sayı:1, S:118-131.

Varol, A. (1995). “3984 Sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ve Fırat Televizyon Yayınları”, Mesleki ve Teknik Eğitim Sempozyumu I, F.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi, 22-23 Haziran 1995, Elazığ, Cilt: Teknik Bilimler:15-21

Varol, A. (1996). “Gazete, Radyo ve Televizyon Yayıncıları Birliği'nin Üstlenebileceği Görevler”, Anadolu, Ekim 1996: 22-25

Varol, A. (1997). “Televizyonla Uzaktan Eğitim ve Mahalli Radyo ve Televizyon Kuruluşlarının Sıkıntıları”, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi VI: 145-157

YÖK, “Üniversitelerarası Kurulca Doçentlik Sınavı Açılacak Anabilim – Anasanat, Bilim ve sanat Dalları, YÖK Yayınları, Nisan 1998, Ankara

VAROL, A.: İletişim Fakülteleri ve Sorunları, Selçuk İletişim, Cilt 1, Sayı 4, Ocak 2001, S: 3-9
